

ВІДГУК

офіційного опонента доктора психологічних наук, професора

Фоменко Карини Ігорівни

на дисертацію Хе Тін

**«Вербальна креативність у структурі професійних творчих здібностей»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі
спеціальності 053 психологія, галузі знань 05 соціальні та поведінкові
науки**

Актуальність теми дослідження. Тема дисертаційного дослідження Хе Тін є важливою та *актуальною*, адже сьогодні творча інноваційна активність стає необхідною складовою професійної діяльності більшості фахівців. Відкритим залишається питання про роль вербальної креативності у системі професійних творчих здібностей фахівців, фактори та умови, що визначають її розвиток у процесі професійної діяльності.

Представлена робота безсумнівно є значущою і з теоретичної точки зору, оскільки у ній обґрунтовано психологічний ресурс вербальної креативності фахівців, визначено умови її цілеспрямованого розвитку.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. В дисертації витримано традиційну структуру, яка складається з анотацій, вступу, трьох розділів, списку використаних джерел і висновків до кожного з них, висновків за результатами дослідження. Як план роботи, так і логічна її структура сприяють розкриттю теми і досягненню мети дослідження, яка полягає у визначенні психологічних особливостей вербальної креативності фахівців. Мова, якою написана робота, вирізняється літературністю і науковістю.

Слід відмітити багатоаспектність **наукової новизни дисертаційного дослідження Хе Тін**, в якому виокремлено місце вербальної креативності у структурі професійних творчих здібностей майбутніх фахівців; визначено

психологічні предиктори вербальної креативності майбутніх фахівців, серед яких провідну роль відіграють творча активність та вербальний інтелект. У роботі було розширено уявлення про специфіку розвитку вербальної креативності у фахівців різних спеціальностей. Показано зв'язки швидкості, розробленості, гнучкості, абстрактності назви, оригінальності та супротиву замиканню вербальної креативності із професійними творчими здібностями особистості. У дисертації визначено вербальну креативність особистості як професійну творчу здібність та важливий інструмент для особистісного розвитку та соціальної взаємодії. У роботі дістала подальшого розвитку система знань про типологію вербальної креативності майбутніх фахівців. Було удосконалено засоби розвитку вербальної креативності майбутніх фахівців та методи, методики та технології психодіагностичного визначення рівня розвиненості вербальної креативності особистості.

Міра обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Авторкою проаналізовано достатню кількість першоджерел за проблемою дослідження. Хе Тін коректно підібрано і використано валідні методи і методики, які відповідають предмету, меті і завданням дослідження, що дало можливість отримати широкий спектр наукових результатів і досягти мети дослідження. Дослідницька вибірка є репрезентативною. Вищезазначене вказує на високий ступінь обґрунтованості отриманих дисертантом наукових положень, висновків і сформульованих рекомендацій, а сама робота відповідає сучасним вимогам до дисертацій.

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка конкретизується у завданнях, визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів проведеного дослідження.

У теоретичному розділі автором наводиться огляд і аналіз наукової літератури з проблеми, розглядаються основні теоретичні підходи до

визначення психологічної сутності і структури вербальної креативності особистості, показано її значення у структурі творчих здібностей фахівців.

У другому розділі Хе Тін представлені результати розробки власної методики для дослідження вербальної креативності, показано результати емпіричного дослідження психологічних корелят та предикторів вербальної креативності фахівців. У розділі викладено результати дослідження рівня розвитку вербальної креативності студентів та працюючих фахівців, визначено місце вербальної креативності у структурі професійних творчих здібностей.

У третьому розділі здобувачкою представлено розробку програми розвитку вербальної креативності майбутніх фахівців, доведено її ефективність.

Робота завершується логічно побудованими висновками, які узагальнюють зміст дисертаційного дослідження.

Отже, проведений аналіз основної частини роботи вказує на те, що здобувачем в ході виконання дослідження було досягнуто поставленої мети, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих роботах здобувача Хе Тін. Основні положення дисертації відображені в 6 публікаціях, з яких 3 статті у наукових фахових виданнях, затверджених МОН України.

Дисертація оформлена у відповідності до встановлених вимог МОН України.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Високо оцінюючи теоретико-методологічний і методичний рівень проведеного Хе Тін дослідження, відмітимо наступні дискусійні положення роботи, які, напевно, можуть бути напрямами подальшої розробки даної проблеми, а саме:

1. У психодіагностичному комплексі автором було створено авторський тест для визначення рівня розвитку вербальної креативності, що

передбачає застосування наочного матеріалу лише контактено, безпосередньо віч-на-віч з опитуваним. Утім сьогодні, в умовах дистанційного навчання та переваги застосування онлайн-форм у психодіагностичному консультуванні можуть виникати труднощі у використанні саме такого способу збору емпіричного матеріалу. Вважаємо доцільним запропонувати адаптацію тесту із використанням метафоричних асоціативних карток, які можна доволі зручно можна демонструвати в онлайн-формі.

2. Дослідження виграло, якби автором було показано специфіку розвитку вербальної креативності у фахівців творчих спеціальностей.

3. Дослідження виграло, якби у результаті перевірки ефективності запропонованої у дослідженні програми розвитку вербальної креативності було показано не тільки позитивні зрушення у показниках власне вербальної креативності, а й в інших показниках професійних творчих здібностей.

Висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи Хе Тін, достовірність її висновків, наукову новизну та вагомість одержаних результатів.

Загальні висновки. Дисертаційне дослідження виконано Хе Тін на високому науковому рівні, а отримані нові науково обгрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у сучасну українську психологію.

Представлене до аналізу дисертаційне дослідження за темою «Вербальна креативність у структурі професійних творчих здібностей», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, в якому відсутні порушення академічної доброчесності. За своїм змістом і спрямованістю дослідження відповідає обраній спеціальності 053 – психологія. Робота пройшла належну апробацію і висвітлення результатів у достатній кількості публікацій.

Дисертаційне дослідження, виконане Хе Тін за темою «Вербальна креативність у структурі професійних творчих здібностей», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, яке відповідає вимогам

«Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Хе Тін – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія.

Офіційний опонент:

доктор психологічних наук,
професор, професор кафедри
психології,

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Карина
Карина ФОМЕНКО

